

Program zawodowych nauczycielskich praktyk dydaktycznych z języka polskiego na studiach II stopnia (obowiązuje studentów specjalności nauczycielskiej)

I. Charakterystyka praktyk

Praktyki zawodowe nauczycielskie dydaktyczne są realizowane zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela z późn. zm.

Studenci odbywają praktykę śródroczną oraz indywidualne praktyki przedmiotowo-metodyczne z języka polskiego na poszczególnych etapach edukacyjnych w określonym wymiarze godzin i w ustalonych terminach.

Praktyka nauczycielska zawodowa na studiach II stopnia jest realizowana w wymiarze 120 godzin (przygotowanie do nauczania pierwszego przedmiotu) w szkole ponadpodstawowej.

Na studiach II stopnia studentów specjalności nauczycielskiej obowiązuje:

- praktyka śródroczna w szkole ponadpodstawowej wymiarze 15 godz. w określonych w planie studiów semestrach;
- praktyka indywidualna w szkole ponadpodstawowej w wymiarze 105 godzin.

Nadzór nad przebiegiem praktyki sprawuje opiekun praktyki z ramienia Uczelni, który organizuje jej przebieg oraz dokonuje jej zaliczenia.

Praktykę indywidualną studenta w wybranej szkole prowadzi wyznaczony przez dyrektora szkoły nauczyciel – Szkolny Opiekun Praktyki.

W trakcie praktyki student konfrontuje wiedzę teoretyczną z dydaktyki i przedmiotu język polski z rzeczywistością pedagogiczną w działaniu praktycznym.

II. Cele praktyk przedmiotowo-metodycznych z języka polskiego

Celem nauczycielskich praktyk zawodowych z języka polskiego w szkole ponadpodstawowej jest:

- praktyczne przygotowanie studentów do wykonywania zawodu nauczyciela języka polskiego na poszczególnych etapach kształcenia;
- doskonalenie umiejętności praktycznych w trakcie zajęć realizowanych przez studenta w szkole: planowania, organizowania, obserwowania, prowadzenia lekcji języka polskiego i ewaluacji działań pedagogicznych
- zdobywanie doświadczenia związanego z pracą dydaktyczno-wychowawczą nauczyciela i konfrontowanie nabytej wiedzy z zakresu dydaktyki szczegółowej (metodyki nauczania) z rzeczywistością pedagogiczną.

Praktyki zawodowe są zintegrowane z realizacją zajęć z zakresu dydaktyki przedmiotu nauczania lub rodzaju zajęć.

III. Podstawowe treści programowe praktyk

Podstawowe treści programowe praktyk wynikają z zapisów rozporządzenia w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela:

1. Zadania dydaktyczne realizowane przez szkołę. Sposób funkcjonowania oraz organizacja pracy dydaktycznej szkoły.
2. Organizacja praktyki przedmiotowo-metodycznej z języka polskiego na poszczególnych etapach kształcenia.
3. Specyfika nauczania przedmiotu język polski na poszczególnych etapach kształcenia.
4. Planowanie pracy nauczyciela języka polskiego na poszczególnych etapach kształcenia.
5. Dokumentacja działalności dydaktycznej prowadzonej w szkole. Zastosowanie dokumentów prawa oświatowego w praktyce szkolnej.
6. Lekcje języka polskiego na poszczególnych etapach kształcenia – prowadzone przez nauczyciela – Szkolnego Opiekuna Praktyk. Praca dydaktyczna nauczyciela, interakcje z uczniami, planowanie i prowadzenie zajęć dydaktycznych.
7. Metody, formy pracy, pomoce dydaktyczne stosowane przez nauczyciela.
8. Planowanie i przeprowadzenie pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych serii lekcji.
9. Twórcze i odtwórcze konspekty lekcji z uwzględnieniem specyfiki nauczania języka polskiego na poszczególnych etapach kształcenia, z wykorzystaniem nowoczesnych metod i środków dydaktycznych, w tym narzędzi TIK.
10. Formy kontroli i oceny na lekcjach języka polskiego na poszczególnych etapach kształcenia, rodzaje i funkcje pracy domowej. Narzędzia pomiaru dydaktycznego w badaniu osiągnięć uczniów.
11. Ewaluacja sytuacji i zdarzeń pedagogicznych zaobserwowanych lub doświadczonych w czasie praktyk przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego.

Studenci w ramach praktyki indywidualnej kształtują kompetencje dydaktyczne poprzez: zapoznanie się ze specyfiką szkoły lub placówki, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań dydaktycznych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy pracowników i uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji; obserwowanie zajęć; współdziałanie z opiekunem praktyk w planowaniu, organizowaniu i prowadzeniu zajęć; pełnienie roli nauczyciela; analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych.

IV. Zasady odbywania praktyk

W ramach obowiązującej liczby godzin praktyki indywidualnej studenci obserwują zajęcia prowadzone przez nauczyciela – Szkolnego Opiekuna Praktyki, planują i prowadzą samodzielnie zajęcia lekcyjne, analizują dokumenty i poznają strukturę szkoły oraz specyfikę pracy nauczyciela polonisty.

Na studiach II stopnia student:

- w ramach praktyki indywidualnej w szkole ponadpodstawowej:
 - poznaje specyfikę pracy szkoły (5 godzin),
 - obserwuje zajęcia (30 godzin),
 - samodzielnie prowadzi zajęcia pod nadzorem Szkolnego Opiekuna Praktyk zawodowych (30 godzin),
 - sprawdza i ocenia prace pisemne uczniów pod nadzorem Szkolnego Opiekuna Praktyk zawodowych (10 godzin),
 - przygotowuje, analizuje i interpretuje działania pedagogiczne przy pomocy Szkolnego Opiekuna Praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego (30 godzin).

Treści praktyk śródrocznych zostały uszczegółowione w sylabusie.

W pierwszych dniach praktyki indywidualnej student poznaje zasady organizacji pracy szkoły, warsztat pracy nauczyciela polonisty oraz obserwuje zajęcia lekcyjne. W kolejnych dniach planuje zajęcia własne oraz samodzielnie prowadzi zajęcia pod nadzorem Szkolnego Opiekuna Praktyk.

Przed każdą samodzielnie prowadzoną lekcją student jest zobowiązany do przedstawienia konspektu lekcji nauczycielowi – Szkolnemu Opiekunowi Praktyk do zatwierdzenia. Po przeprowadzonej lekcji student omawia zajęcia z opiekunem praktyk.

V. Zakładane efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych

Student:

- zna zadania dydaktyczne realizowane przez szkołę, organizację pracy dydaktycznej szkoły oraz zasady organizacji praktyki przedmiotowo-metodycznej z języka polskiego w szkole ponadpodstawowej;
- wie, jak funkcjonuje szkoła, zna rodzaje dokumentacji działalności dydaktycznej nauczyciela języka polskiego prowadzonej w szkole;
- rozumie specyfikę nauczania przedmiotu język polski w szkole ponadpodstawowej;
- potrafi wyciągnąć wnioski z obserwacji pracy dydaktycznej nauczyciela, jego interakcji z uczniami oraz sposobu planowania i przeprowadzania zajęć dydaktycznych;
- identyfikuje poszczególne części lekcji, rozumie, jaka jest rola konspektu w prowadzeniu zajęć na danym etapie edukacyjnym;

- aktywnie obserwuje stosowane przez nauczyciela metody i formy pracy oraz wykorzystywane pomoce dydaktyczne, a także sposoby oceniania uczniów, zadawania i sprawdzania pracy domowej
- analizuje, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczone w czasie praktyk;
- sprawnie organizuje własną praktykę przedmiotowo- metodyczną języka polskiego w szkole ponadpodstawowej;
- konstruuje konspekt lekcji dla danego etapu edukacyjnego stosownie do potrzeb i możliwości uczniów danej klasy, indywidualizuje nauczanie;
- prowadzi lekcję na danym etapie edukacyjnym pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych, uwzględniając niezbędne w jej strukturze elementy, dostosowując metody i formy pracy do możliwości i potrzeb uczniów oraz uwzględniając wymagania programowe;
- stosuje narzędzia pomiaru dydaktycznego w badaniu osiągnięć uczniów na danym etapie edukacyjnym;
- zna ograniczenia własnej wiedzy i rozumie potrzebę dalszego kształcenia, ma świadomość roli nauczyciela w organizowaniu procesu kształcenia i potrzeby budowania autorytetu opartego na podmiotowych relacjach;
- potrafi formułować opinie na temat podstawowych zagadnień nauczania języka polskiego w szkole podstawowej/ szkole ponadpodstawowej;
- skutecznie współdziała z opiekunem praktyk zawodowych i nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy dydaktycznej oraz rozwijania umiejętności wychowawczych.